

Eper

Wildwijzer

Gemeente Epe
100% wildgarantie
op de Veluwe.

Colofon

Eper Wildwijzer is een uitgave van Stichting Promotie Gemeente Epe.

Met dank aan: Zie de Veluwe Leeft, Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd

Ontwerp: Marrinda Herms (Vorm van Reclame)

2

Tips en tricks > P4

Do's en dont's > P6

Observatieplekken > P8

Op wildspeurtocht > P10

Inleiding

“Welkom in gemeente Epe! In gemeente Epe is veel wild te zien. De bossen rondom Epe zijn het leefgebied van wilde zwijnen, edelherten, damherten, reeën en vossen. In dit boekje lees je hoe je zélf wild kunt spotten.”

Paspoort: Wild zwijn > P13

Heb je mooie foto's van je speurtocht naar wild? Wij genieten graag mee! Deel ze met ons via

#epewild

3

Je vindt ons op deze social media kanalen

Paspoort: IJsvogel > P15

Tips en tricks om wild te spotten

Zelf op wildspeurtocht? Met deze tips en tricks maak je grote kans om wild te spotten.

1. Zorg dat je niet opvalt

Trek donkere kleren en goede wandelschoenen aan. Hoe rustiger je bent, hoe minder je opvalt en hoe dichterbij de dieren durven te komen. De hond blijft dus thuis. Zorg ook dat je niet opvalt qua geur: bewaar je geurtje voor een avondje uit en loop als het even kan tegen de windrichting in. Tip: hou je camera in de aanslag maar zet je telefoongeluid uit!

2. Speuren naar sporen

Om wild te spotten, ga je op speurtocht. Let goed op de sporen die de dieren maken zoals pootafdrukken, uitwerpselen (kijk met een stok of deze vers is!) en wildwissels: dat zijn de ingesleten paadjes van routes die de dieren veel lopen. En heb je langs de weg of het fietspad omgewoelde bermen gezien? Dat is het werk van wilde zwijnen, die in de bermen zoeken naar eikels en ander lekkers.

3. Blijf op het pad of kies een mooie schuilplek

Als je door het bos wandelt, zorg dan dat je geen lawaai maakt en blijf op het pad: de dieren zijn het namelijk gewend dat er mensen op het pad lopen. Of ga rustig in een wildobservatiehut zitten – ook hier komen de dieren vaak dichtbij. Tip: neem je verrekijker mee!

4. Zet je wekker

Zet de wekker en ga vroeg in de ochtend, dan laten de dieren zich nog veel zien. Of ga aan het begin van de avond, net voor schemertijd, het bos in. Je hoeft niet in het donker te gaan, dan zie je immers niets. Tip: Heeft het de hele dag geregend en wordt het 's avonds droog? Ga juist dan het bos in, dan zijn de dieren lekker actief en is de kans op wild spotten groot.

5. Heb geduld en geniet

Wild spotten is ook een kwestie van tijd. Geniet een uur of twee van het bos; dan is de kans heel groot dat je wild tegen komt!

5

De Boswachter

“De meeste kans om wild te spotten heb je in de periode van april tot september, maar de natuur van Epe is het hele jaar door de moeite waard. Ga ook eens met me mee op een winter-wildspeurtocht! Ik garandeer je een bijzondere natuurbeleving en met wat geluk spotten we ook nog wild.”

Kijk op vvvepe.nl/wildspotten

De do's en don'ts

Als je zelf op wildspeurtocht gaat, doe het dan zonder de natuur te verstoren. Zo doe je dat:

- **Voer de dieren niet:** voeren is niet goed voor wilde dieren. Het verstoort hun natuurlijke gedrag en voedslevenwicht. Het kan gevaarlijke situaties opleveren als de dieren mensen associëren met eten.

- **Blijf op de paden.** Als je van de paden af gaat, schrikt dat de dieren af en zo worden ze schuwer. Een volgende keer laten ze zich dan minder snel zien.

Op de hei

Een vos!

Lekker in de bomen klimmen

- **Sta je oog in oog met wild?** Blijf rustig en op afstand (zo'n 25 meter). Doorkruis een groep of kudde niet, maar loop rustig weg of wacht tot de dieren verder trekken.

- **Voordat je een bos in gaat, lees dan even het toegangsbord.** Hierop staat wat wel en niet toegestaan is in het bos.

Observatieplekken

Om je kans te vergroten om wild te zien, kun je een mooie plek tussen de bomen zoeken in de bossen van Epe. Of maak gebruik van één van de wildobservatieplekken.

1 **Op de Haelberg** in natuurgebied 't Eperholt staat een uitkijktoren. Onderweg naar deze uitkijktoren kom je langs een wildkijkplek met picknicktafel. Zowel vanuit de toren als de wildkijkplek kun je wild spotten. Parkeren kan bij Pannenkoekenrestaurant de Ossenstal aan de Ossenweg in Epe.

2 **De wildobservatieplaats Enkhout in Kroondomein het Loo** is van oudsher bekend om zijn wild. De wildkansel ligt vlak bij de parkeerplaats ten zuiden van de kruising van de Elspeterweg en Elburgerweg.

3 **In de bossen van Scherpenberg en Majuba** komt ook veel wild voor. Door deze gebieden lopen twee wandelroutes (3 en 6 km). Het startpunt is op de kruising van de Officiersweg en Koekenbergweg.

Enkhout

- In het boek **'Atlas van Wildobservatieplaatsen op de Veluwe'** vind je alle observatieplaatsen op de Veluwe. Dit boek is o.a. te koop bij Vereniging het Edelhert en VW Epe.
- Via VW Epe kun je onder leiding van een **gids** op zoek naar wild tijdens een wildspeurtocht van circa 2-2,5 uur.

Kijk op vvvepe.nl/wildspotten.

Je vindt ons op deze
social media kanalen

Heb je mooie foto's
van je speurtocht
naar wild? Deel ze
met ons via

#epewild

Met kinderen op wildspeurtocht

Kinderen vanaf een jaar of zes kunnen heel goed stil zijn en zoeken. Echte wildspeurders dus! Met echt kleine kinderen is de kans dat je wild tegen komt wat minder groot, maar kun je natuurlijk wel op zoek naar sporen en uitwaaien in het bos. Of bezoek het hertenkamp aan de Dellenweg in Epe! Hier wonen niet alleen herten, maar ook kippen, konijnen, geiten en pauwen.

10

Wild op je bord

De restaurants in gemeente Epe maken de lekkerste gerechten met wild. Kijk voor adressen op:

www.vvvepe.nl/wildspotten

Wildmenu

Paspoort: wie is wie?

11

Edelhert

- **Herkenbaar:** draagt een groot gewei om tijdens de bronsttijd vrouwtjes te imponeren. Het gewei werpt hij af in het vroege voorjaar en in de zomer groeit het weer aan. Een gewei kan wel 10 tot 15 kilo wegen.
- **Kleur:** in de zomer is de vacht roodbruin / goudkleurig, in de winter grijsbruin.
- **Voeding:** eet graag bladeren en gras.

Bijzonder: gaat in de bronsttijd (september en oktober) op zoek naar de liefde en de mannetjes laten dan hun indrukwekkende lokroep horen: het burlen. Dit moet je echt eens gehoord hebben!

Damhert

- **Herkenbaar:** draagt een groot gewei, dat van boven plat is en 'vergroeide' enden heeft. Ook het damhert groeit ieder jaar een nieuw gewei. De vrouwtjes (hindes) hebben geen gewei.
- **Kleur:** op de Veluwe is het damhert vaak donker (bijna zwart) van vacht. In hertenkampen wonen meestal herten met roodbruine vacht met vage witte vlekken.
- **Voeding:** eet graag bladeren en gras.

Bijzonder: bij het groeien van een nieuw gewei veegt het damhert de basthuid van zijn gewei af. Zie je krassen en veegsporen op boomschors? Dan kan dat maar zo het werk zijn van een damhert.

Wild zwijn

- **Herkenbaar:** zijn grote platte snuit en donkere, borstelachtige vacht. Volwassen mannetjes hebben twee slagstanden, die scherper zijn dan een keukenmes.
- **Kleur:** donkere vacht. Jonge biggen dragen een 'pyjama': een lichtbruine vacht met horizontale strepen.
- **Voeding:** is een echte alleseter, van eikels en kastanjes tot regenwormen en muizen.

13

Bijzonder: houdt van een modderbad in zogenaamde 'zoelen'.

14

Heb je mooie foto's van je speurtocht naar wild? Deel ze met ons via **#epewild**

Ree

- **Herkenbaar:** het ree is het kleinste soort hertachtige in Nederland. Mannetjes dragen een klein gewei van ongeveer 25 cm.
- **Kleur:** zandgele tot roodbruine zomervacht, grijsbruine wintervacht
- **Voeding:** twijgen, scheuten, grassen, eikels, paddenstoelen, enzovoorts.

Bijzonder: reeën-vrouwtjes fiepen met elkaar. Met dit geluid roepen ze bijvoorbeeld hun kalf of lokken ze een bok in de bronsttijd. Reeën komen graag op open plekken waar ze mals gras en ander groen kunnen vinden. Let dus op open plekken bij het bos en wie weet spot je een ree.

Toe aan een echte uitdaging?

Naast groot wild is gemeente Epe ook het woongebied van prachtige kleinere dieren, bijvoorbeeld de das en de ijsvogel. Beiden moeilijk te spotten, maar des te groter is de beloning als je ze ziet!

Ijsvogel

- **Herkenbaar:** de ijsvogel is blauw en oranje gekleurd en zit vlakbij het water op een laaghangende tak, op zoek naar visjes. Wil je de ijsvogel spotten? Begin dan je zoektocht bij sprengen en beken rondom Epe of bij het Kievietsveld.
- **Voeding:** het liefst visjes maar ook waterinsecten.

15

Das

- **Herkenbaar:** donkergrijze vacht met karakteristieke zwart-witte strepen op zijn kop.
- **Voeding:** alleseter, variërend van planten en fruit tot muizen en regenwormen.

Bijzonder aan de ijsvogel: voordat hij het water in duikt om vis te vangen 'bidt' de ijsvogel even boven het water.

Bijzonder aan de das: Dassen blijven overdag in hun burcht: een ondergronds netwerk van tunnels. Pas rond schemertijd en vooral 's nachts worden ze actief en komen ze de burcht uit.

De Boswachter zegt:

“Je kunt ook met mij op pad! Dan laat ik je de mooiste plekken van Epe en omstreken zien.”

Kijk op vvvepe.nl/wildspotten

*Je vindt ons op deze
social media kanalen*

Bezoekadres:

Pastoor Somstraat 6, 8162 AK Epe
Tel 0578-745019 | WhatsApp 06-49283381

Gemeente Epe
100% wildgarantie
op de Veluwe.

www.vvvepe.nl